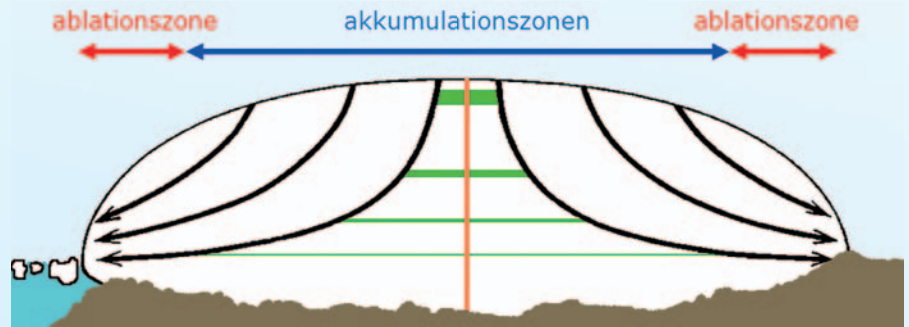

De dynamiske iskapper

Temperaturen kommer aldrig over frysepunktet på de indre dele af Grønlands og Antarktisk' iskapper, så sneen smelter aldrig. Ved iskanten mister iskappen derimod meget mere is, end der tilføres som nedbør, men alligevel er iskappens form nogenlunde konstant. Dette skyldes at is flyder, så is-over-skuddet fra iskappens indre dele – *akkumulationszonen* – langsomt flyder mod isranden hvor det brækker af som isbjerge eller smelter væk – *ablationszonerne*.

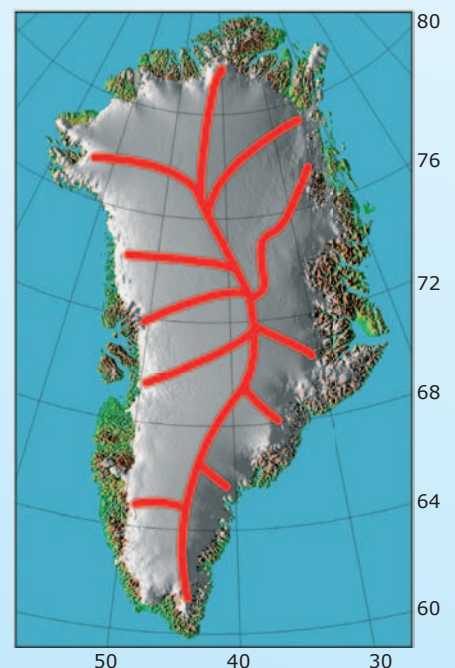
De enkelte snelag dækkes af de efterfølgende års sne og omformes til is i løbet af nogle hundrede år. I cirka 80 meters dybde er sneen presset sammen til is, der ikke kan sammenpresses yderligere, men under trykket fra de overliggende ismasser flyder isen, så de oprindelige lag bliver tyndere og flyder mod isranden, hvor isen smelter eller brækker af som isbjerge.

Når forskere borer iskerner, er de interesserede i at få islag, der går så langt tilbage i tiden som muligt og samtidig islag, der oprindeligt faldt som sne så tæt på borestedet som muligt. Det er nemmere at fortolke

resultaterne, hvis alle lagene i iskernen er dannet på cirka samme geografiske sted. Af denne grund er det bedst at bore iskerner på midten af iskappen, nær den linje der markerer grænsen mellem de dele, der flyder mod henholdsvis højre og venstre på tegningen. Denne linje hedder isdeleren og opdeler iskappen i områder, der dræner i hvert sit havområde. Kortet viser isdelerne på Grønlands Indlandsis. Da isen er tykkest midt på Grønland, er der her også flere islag, så de bedste boresteder ligger langs den centrale isdeler.

Den is, der har flydt fra midten af isen og kommer ud tættest på isranden, har været længe undervejs, og er derfor meget gammel ("A" på figuren). Når man bevæger sig ind over isranden mod "B", bliver isen

yngre. Dette kan observeres direkte særlige steder langs randen af Indlandsisen, fx på billedet til venstre af isranden i Nordøstgrønland, ca. 80°N. Isens farveforskelle nær randen skyldes, at atmosfæren var tørrere og mere beskidt under istiden, og at der derfor er flere urenheder i istidsis end i is fra en mellemistid. Man kan på isens farveskift se, at istiden sluttede med en svingning, hvor det først blev varmt (lys, ren is), så blev det koldt igen (mørk, beskidt is), før vores nuværende mellemistid startede. Farveskiftet længere inde på isen skyldes i øvrigt ikke klimaforskelle, men at der er smeltevand på overfladen.

